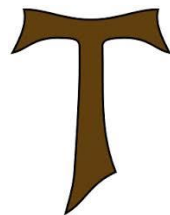

BUTLLETÍ DE L'ORDE FRANCISCÀ SECULAR DE CATALUNYA

Any 26

juny 2021

núm. 245

Web: ofscat.jimdo.com - ofscatalunya@outlook.es

Web: Orden Franciscana Secular de España

CAPITOL ELECTIU 5 DE JUNY 2021

Molt ben acollits al convent de Santaló, el dissabte dia 5 de juny ha tingut lloc el Capítol Electiu de la província de Catalunya que s'ha aprofitat també per cursar la Visita fraterna i la Visita pastoral corresponents al trienni 2018-2020 pel que ens han

acompanyat l'Antonio Álvarez i fra Miguel de los Santos Campillo, ofmconv, ministre i assistent nacionals.

Per tal de complir amb les mesures de seguretat dictades per les autoritats a causa de la pandèmia, únicament hi han assistit els ministres de les fraternitats (o persones delegades per ells), a banda dels 7 membres del Consell sortint i alguns germans del primer Orde, entre ells els assistents fra Joaquim Recasens, ofm, i fra Arun Renald Stephen, ofmcap. Estaven representades les fraternitats de Santaló, Pompeia, Arenys, Granollers, l'Ajuda, Badalona, Sabadell, Lleida, Balaguer i Igualada.

Fra Miguel de los Santos ha fet la pregària d'obertura demanant seny i coneixement i seguidament el ministre nacional ha fet un recordatori de les normes que regeixen aquests capítols, ha agraït la tasca de la Junta sortint i ha contestat un torn obert de preguntes destacant el paper dels responsables de les fraternitats per garantir la vinculació amb tots els nivells de l'Orde.

S'ha iniciat la Visita Fraternal amb la revisió de les actes i els comptes per part del ministre nacional. A continuació, en Carles Llompart, ministre de Catalunya sortint, ha resumit l'informe del trienni (canvis a la Junta, trobades, assemblees, romiatges, visites...) i en Javier Conejo, mestre de formació sortint, ha exposat les diferents sessions que s'han fet en aquest àmbit.

En la Visita Pastoral fra Joaquim ha comentat que, més que amics, ens hem de considerar fills de Sant Francesc. Ha insistit en que hem de sentir la pertinença a l'OFS mundial, en el si de l'Església universal, més enllà de les demarcacions territorials que no deixen de ser un tema administratiu. Hem de procurar viure sense queixar-nos i fent tot el que puguem al servei dels germans, procurant ser sal i llum i marcant la diferència encara que siguem pocs.

Fra Miguel de los Santos ha comentat les admonicions 17 i 18. De la 17 ha destacat que tot el que podem fer és servei, i el servei és gratuït ja que es fa per amor. Hem de voler servir al Senyor i no a nosaltres mateixos, construint entre tots. I hem de fer-ho seguint la humilitat de Jesús, tret distintiu de la família franciscana. Amb entrega i donació mútues, sense esperar res a canvi, tots en sortim beneficiats. I de la 18 ha ressaltat les dificultats que sorgeixen entre els germans. Hem d'aprendre a acollir-nos els uns als altres tal com ens trobem en el moment de l'encontre. Mai som iguals i l'actitud d'acollir i abraçar el germà en cada moment ens ajuda a cercar el camí comú com feu Sant Francesc, que trencà el dejuni per acompanyar un germà que ho passava malament.

Seguidament han començat les votacions del Capítol Electiu. No s'ha necessitat més d'una ronda per cada ofici.

Han resultat escollits:

Ministre - Carles Llopart

Viceministre - Josep Serra

Mestre de Formació - Javier Conejo

Secretari – Lluís Viñas

Tresoreria – Montserrat Linares

Vocal de Web i Comunicació – Benet Coll

Vocal d'Arxiu i Documentació – Xavier Lluch.

Tots els germans han confirmat la seva disponibilitat pel servei que se'ls encomanava durant l'eucaristia que s'ha celebrat a continuació. La jornada ha finalitzat amb un dinar de germanor al claustre del convent.

Consell Provincial de Catalunya

L'ASSISTÈNCIA PASTORAL I LES VISITES PASTORAL I FRATERNA

REGLA, 26

*Com a signe concret de comunió i de responsabilitat,
els Consells, els diversos nivells,
atenent-se a les Constitucions,
demanin religiosos idonis
i preparats per a l'assistència espiritual
als Superiors de les quatre Famílies Religioses Franciscanes,
a les quals, des de fa segles,
està vinculada la Fraternitat Seglar.*

*Per tal de fomentar la fidelitat al carisma
i l'observança de la Regla,
i a fi de rebre un major ajut en la vida de fraternitat,
el ministre o president, d'acord amb el seu Consell,
sigui sol·lícit de demanar periòdicament la Visita pastoral
als Superiors religiosos competents (44)
i també la Visita fraterna als responsables de nivell superior,
d'acord amb les Constitucions*

QÜESTIONARI

- 1) Què t'ha semblat important o t'ha agradat més en aquest tema?
- 2) Què hi has descobert per a millorar la teva vida i la de la Fraternitat?

PARAULA DE SANT FRANCESC

Benaurat el germà que estima el seu germà quan està malalt i no pot ser-li útil, amb el mateix amor amb què se l'estimava quan estava bo i li podia fer un servei. Benaurat el germà que estima i respecta el seu germà, tant quan està lluny com quan el té al seu costat, i no diu mai al seu darrere allò que caritativament no gosaria dir al seu davant (Adm. 24 i 25). No oblidem que la Regla es clou amb la benedicció de sant Francesc, escrita al final del seu Testament.

Tota la Regla és un camí cap a un espai on aquesta benedicció ens empleni i ens mogui a una resposta viva, eficient i joiosa:

*I tot aquell qui observarà aquestes coses sigui omplert,
en el cel, de la benedicció de l'altíssim Pare i, en la terra,
de la benedicció del seu benamat Fill, amb el
Santíssim Esperit Paràclit.*

ANAR A MISSIONS: reflex de l'amor de Déu

Per poder donar alguna cosa, cal tenir-la, per poder estimar, cal tenir el cor ben ple d'amor. Aquell que, a part de tenir el cor a vessar d'amor, és Amor per si mateix, és el Bon Déu. Déu ve al món i es dona als homes a través de la seva humanitat, és a dir, a través de Jesucrist. D'aquesta manera podem dir que el primer missioner que ens va ensenyar i que ens va mostrar l'amor de Déu fou Déu Fill, Nostre Senyor. I va venir, i segueix venint entre nosaltres mitjançant la Sagrada Eucaristia, mitjançant la seva vida espiritual, mitjançant la seva divinitat, i també va venir, en el temps, mitjançant la seva vida material, quan va fer estada humana a la terra ...

Omplint-nos del seu amor ens va ensenyar a missionar per tal que nosaltres el donéssim a conèixer als nostres germans de tots els pobles d'aquest món. Anar a missions no és pas solament consagrar-nos a Ell a través d'uns vots tot entrant en religió, per donar-lo a conèixer, anat a països llunyans ..., tal i com es deia fa uns anys: anar a l'Àfrica o a qualsevol d'altre continent a les missions. Podem anar de missions sense moure'ns de casa, sense moure'ns de les nostres ciutats, sense ser religiosos, seguint a Jesucrist, ajudant i allionant les nostres famílies amb el nostre exemple de vida, dedicant el nostre temps a escoltar, donant els nostres punts de vista, aconsellant aquells que cerquen la nostra ajuda, l'ajuda de tota mena que humilment els podem oferir ...

Déu ens crida a tots, encara que molts de nosaltres no el sentim o no en siguem conscients, perquè ens preocupem massa per a nosaltres mateixos, i dels que l'escolten, n'escull a d'altres per col·laborar més a prop d'Ell. A uns els demana tasques missioneres més compromeses, a d'altres, no tant, però el valor de tota la feina missionera no és pas proporcional a les mides dels actes, sinó a l'amor que hi posem per dur-la a terme ...

La missió espiritual Déu ens la demana a tots, ens demana que preguem tots per a tots, i més encara per aquells que més necessiten les nostres pregàries. La missió material l'encarrega a uns quants, els més capaços de dur-la a terme, però Déu mai no ens deixa sols, no patim perquè sempre ens deixa les eines necessàries per "conrear" els seus camps. Quan arribarem a la nit de les nostres vides, ens dirà: "T'he donat 10 o 8 o 6 o 4 o 1 eines ..., com tens el camp que et vaig confiar, l'missió que et vaig encomanar?", que serà el mateix que preguntar: "Què n'has fet de l'amor que et vaig donar?".

Mes de juny, mes del Sagrat Cor, treballem per tenir a punt els nostres cors per ser dignes de l'amor de Déu, per saber rebre'l, per saber-lo escampar entre tots els homes i dones del món. La festa del Sagrat Cor de Jesús, font de l'amor diví, inesgotable, se celebra el divendres posterior al segon diumenge de la Pentecosta, enguany l'11 de juny.

Balbina Birba, ofs

LA VIDA Y TAL... PERO SIN EMBARGO...

Tenim un frare que davant les perplexitats de la vida, sempre, sempre fa servir aquesta frase: "La vida y tal, pero sin embargo... y hay que ver el peso específico que tiene ese "sin embargo" en el marco de la vida...". I ho deixa així. Penjat.

Si hi havia quelcom que quedava clar després del 1939 i fins molt avançat el segle passat, això eren el límits de la llibertat d'expressió. Almenys, una cosa era evident. El qui feia ús de la llibertat d'expressió sabia al que s'atenia. Claríssim. Almenys no hi havia ambigüitat. El valent que ho feia sabia com podia acabar. D'entrada bastant malament. Unes quantes costelles trencades, un "joc de blauets", la cara nova, un exhaustiu control de la seva vida i entorn, llargues temporades al "hotel de les reixes", fins i tot, jugar-se la vida. Però al menys la cosa era clara.

El valent que en feia l'ús, solia ser una persona que amb el temps podia arribar a ser admirada, intentava ésser coherent; normalment, gent molt formada en alguns aspectes de la vida, sovint compromesos amb la realitat i amb les circumstàncies que l'envoltaven. Pioners i forjadors que intentaven obrir una nova realitat més planera, diàfana i digna per a tothom. Persones que s'ofegaven i volien respirar...

Alguna cosa hem guanyat. Ara a ningú no li trenquen les costelles, no se li sol fer la cara nova, no sol rebre un "joc de blauets", "...pero sin embargo... y hay que ver el peso específico que tiene ese sin embargo..." En la conjuntura actual, Déu faci que vegis les coses de la mateixa manera que les veuen els qui donen lliçons, perquè si no estàs llest. Són una espècie de "gudús" del pensament que defineixen la democràcia com allò que ells creuen que ha de ser. Si veus les coses d'una altra manera... malament, quedes assenyalat amb el dit, estigmatitzat, escarnit i qualificat en una nova terminologia inventada per a resoldre aquests casos tan singulars.

Hom recorda, en aquells temps que al principi citàvem, la quantitat de situacions que eren anomenades com "cosas de rojos", "la masoneria", també el famós i més elaborat "contubernio judeomasónico", segur que me'n deixo unes quantes... Ja no ve d'aquí. I l'etiqueta quedava penjada a mode d'un imprès indeleble, que quan més el rentaves més lluïa.

Però que poc hem canviat. Ara per ara, la dissidència d'allò que s'ha de pensar com a "políticament correcte" de seguida ver marcada per un epítets molt especials. Si vas contra allò que està establert pels "gudús" del nou sistema, automàticament

passes a ser un feixista, masclista heteropatriarcal, homòfob, racista, sexista i maltractador. Termes que serveixen per a definir tot allò que dissenyem d'allò que alguns volen que pensem. En el que els temps coincideixen, els d'abans i els d'ara, és en la qualitat de l'etiqueta i en la excel·lència de la tinta indeleble.

El pitjor de tot, per a mi, no són els nous termes emprats, ja que aquests també formen part de la riquesa dels idiomes i del joc que les llengües permeten per a respondre als nous temps des de la parla. Hi ha una cosa pitjor que és la ignorància i l'analfabetisme. Quan els ignorants i els analfabets, sempre ressentits amb tothom qui difereix d'ells i els hi posa objeccions a les seves lliçons magistrals, són els qui generen la nova terminologia, a voltes insultant la llengua de tota una comunitat per a respondre a aquells que tenen un criteri que va per un altre cantó, i que, al cap i a la fi, pot ser tan vàlid i digne com el que ells expressen. I estarem d'acord en que la llengua és la música d'una terra: oi que sí? La facilitat amb què personatges públics que viuen de l'erari que tots generem, i viuen molt bé, dit sigui de passada, poden fer servir certes formes de llenguatge sense que se'ls caigui la cara de vergonya, em fa molta pena, em causa molta tristesa i em sagna l'ànima.

Fra Joaquim Recasens, ofm

Si pudiera no quejarme

Si pudiera no quejarme.

Si pudiera agradecer lo que tengo.

Si pudiera saborear
el tiempo que va pasando
junto a mí
como un don, como gracia.

Si pudiera pararme
a oler una flor;
saborear un fruto,
escuchar una canción
con paz, sin prisas.

Si pudiera que una mano amiga
cogiese mi mano,
me hablara, me escuchara,
acompañará mi soledad.

Si pudiera abrir caminos
tender un puente,
ser una luz
para el inquieto,
para quien busca,
seria feliz.

Fra Francisco Pesquera, ofmconv

FORMACIÓN DE LA OFS DE CATALUÑA

(resumen 24 de abril de 2021)

Es difícil precisar la fecha de fundación de la Tercera Orden Franciscana u Orden de los Hermanos y de las Hermanas de la Penitencia, aunque la tradición la coloca en el 1221.

La dificultad crece porque, en primer lugar, no es una verdadera fundación, sino el acompañamiento espiritual y la animación del Movimiento Penitencial preexistente. Francisco les presentará todo un programa de vida que llegará a nosotros con contornos bien definidos en la primera redacción de la “Carta a todos los fieles”

Aunque hay un debate entre historiadores sobre el origen de nuestra Orden, los antiguos biógrafos atribuyen a San Francisco la fundación de una Orden de Penitencia, que vino a ser, con la Orden de los Hermanos Menores y la Orden de las Pobres Damas de San Damián, la tercera Orden por él fundada.

Desde el 1221 algunas Fraternidades acogieron el *Memoriale Propisiti fratrum et sororum poenitentiae* como estatuto que después fue común, aunque no exclusivo, de las fraternidades del área franciscana.

La bula *Supra Montem* del Papa Nicolás IV (1289) constituye un momento decisivo en el paso del movimiento penitencial, inspirado por Francisco y sus hermanos, a Orden de la Penitencia de san Francisco. La Regla aprobada por esta bula es la primera Regla conocida, propia de los penitentes franciscanos. Con la Regla que promulga, representa un acto de aprobación solemne de la Orden.

Quizás una de las claves del éxito de la Tercera Orden franciscana se encuentre en la notable elasticidad de la regla de Nicolás IV, que se ajustaba a diferentes posibilidades de vida y a orientaciones religiosas muy diversas, garantizándoles legitimidad y autonomía a un tiempo. Los laicos encontraron en ella la posibilidad de pertenecer a una Orden religiosa en cuanto tal y de asumir un tipo de vida religiosa, reconocida y aprobada, que se podía poner en práctica en la propia casa, en la familia, realizando las propias labores de trabajo y disponiendo de los bienes propios. Pero al mismo tiempo proporcionó un marco de vida para aquellos proyectos de perfección evangélica, personales o comunitarios, que no querían o no podían integrarse en otras estructuras ya consolidadas.

La Orden de Penitencia tampoco escapó a la sospecha de herejía que pesó siempre en la Edad Media sobre cualquier organización seglar con aspiraciones evangélicas. Muchas de las comunidades de terciarios fueron sospechosas de dar refugio a herejes, o de estar de alguna manera asociadas con movimientos contrarios a la autoridad de la Iglesia, sufriendo en algunos lugares una persecución injusta. Al mismo tiempo, no es menos cierto que algunos miembros de la Orden Tercera, en especial en el sur de Francia, estuvieron íntimamente unidos a los Fraticelli y se opusieron en mayor o menor medida a las autoridades eclesiásticas, obligando a actuar a la Inquisición.

El fenómeno más importante que afectó a los terciarios a lo largo del siglo XV fue el de su paulatina división en dos categorías: la de los terciarios seculares, que vivían en sus propias casas, y la de los terciarios regulares, que llevaban una vida comunitaria y claustral y que emitían votos religiosos. La división oficial de la Tercera Orden Franciscana en dos ramas, la secular y la regular, no se haría sin embargo oficial hasta la década de 1510, cuando el Concilio V de Letrán acordó continuar considerando “personas religiosas” únicamente a los terciarios regulares, que a partir de entonces serían los únicos penitentes franciscanos que gozarían de los derechos y privilegios propios de las personas consagradas. El resto de los terciarios franciscanos perdió esa condición y derechos de los religiosos y pasaron a tener, desde entonces, oficialmente la condición de seculares. En la práctica, la decisión del Concilio V de Letrán supuso el inicio de una nueva etapa de la Historia de la Orden de la Penitencia de San Francisco, que a partir de entonces quedó dividida en dos ramas: la Tercera Orden Regular (TOR) y la Tercera Orden Secular (TOS o VOT), que en adelante tendrían historias propias y distintas.

En el siglo XVI La Orden Franciscana Seglar sufrirá durante este tiempo las consecuencias de la evolución cultural, social y política del renacimiento, por una parte, y del protestantismo, por otra, así como las consecuencias de la separación entre Conventuales y Observantes, ratificada por León X (1517), y luego el nacimiento de los Capuchinos (1525). **Pero la Tercera Orden ha permanecido siempre “una y única”. Comenzó la distinción, que no la división, de las fraternidades de la Orden Franciscana Seglar por obediencias,** según estuviesen asistidas espiritualmente, creándose por contagio una artificiosa división según las cuatro familias de la primera Orden y de la TOR: Hermanos Menores (Observantes), Hermanos Menores Conventuales, Hermanos Menores Capuchinos y Hermanos Terciarios Regulares. El 1521 León X aprueba la Regla de los Terciarios Regulares (TOR).

Los terciarios debían destacar por su humildad y pobreza de espíritu no sólo en el campo religioso, sino también en el resto de los aspectos de la vida cotidiana. La

primitiva regla de Nicolás IV insistía en la prohibición de asistencia a convites, bailes o juegos. Abogaba asimismo por la moderación en las comidas y establecía la abstinencia de carne como una de las principales exigencias. El ayuno era obligatorio todos los viernes. En cuanto a su forma de vestir, los terciarios debían inclinarse por las prendas sencillas, a ser posible confeccionadas en paños de baja calidad. La regla de Nicolás IV prohibía finalmente el uso de armas, a no ser que fuera para defender a la Iglesia Romana o la fe en Cristo o para defender a su patria, o con licencia de sus ministros. De todos modos, todas estas disposiciones suponían más una recomendación para la vida diaria que una verdadera imposición. Por último, un aspecto verdaderamente fundamental en la vida de las fraternidades terciarias era su dimensión asistencial. La regla de Nicolás IV indicaba que el dinero que el terciario debía aportar a su fraternidad debía ir destinado a dos fines: la limosna entre los hermanos más necesitados, y especialmente los enfermos, y el sostenimiento espiritual de la fraternidad (misas, sermones, etc.).

La Orden Tercera cuando vive la dimensión social crea espacios fecundos y de crecimiento en miembros y fraternidades; cuando la vitalidad es sólo piadosa y eclesial, el número desciende, como sucede en los siglos XVI y XVII.

SIGLO XVII: Durante los siglos XVI y XVII pasa de una vida penitencial a una vida devocional y entra en los ambientes de la alta sociedad como una moda. Crece el número de los grandes hombres y mujeres que entran en la Orden: reyes y reinas, nobles, eclesiásticos y políticos..., aunque la calidad de la vida cristiana y evangélica, como la profundidad espiritual de la misma, disminuye. Se cuenta con fraternidades numerosísimas: 11.000 en Lisboa, o también, 25.000 en Madrid, En Roma como en Nápoles la nobleza es toda terciaria franciscana.

SIGLO XVIII Durante este siglo surgen diversas controversias jurídicas acerca de la dependencia de los franciscanos seculares respecto de las diversas familias franciscanas de la Primera Orden y de la TOR. Los papas las resolvieron, particularmente Benedicto XIII (1724-1730), reconociendo a los Hermanos Menores (Observantes), a los Menores Conventuales, a los Menores Capuchinos y a los Terciarios Regulares, la facultad de fundar y dirigir las fraternidades de la Tercera Orden, **pero siempre como única Orden.**

La Regla de León XIII (1884) y el resurgimiento de la Orden Tercera Tras compartir con el resto de la Familia Franciscana la amenaza de supresión, desde mediados del siglo XIX la Orden Tercera volvió a vivir un período de renovación y de insospechada prosperidad, debido a varios factores, todos ellos de importancia: La restauración de la Primera Orden en sus distintas ramas, con un sentido más social y eficiente de su apostolado y con una conciencia más clara de los recursos franciscanos

de acción. La ola de simpatía hacia san Francisco surgida entre los ambientes intelectuales. El apoyo decidido de los papas. La difusión de la Tercera Orden comenzó a llevarse a cabo mediante publicaciones periódicas que difundieron los ideales franciscanos y que pusieron en contacto a las diferentes fraternidades entre sí.

Asimismo, los diferentes papas, desde Pío IX hasta Juan XXIII, habían sido terciarios antes de ascender al pontificado, y todos ellos hicieron objeto de especial atención a la TOF. Pero fue León XIII el papa de este período que puso en la Orden Tercera una mayor preferencia y una mayor esperanza para la regeneración de la sociedad. Por tal motivo decidió modificar la regla, pensando no sólo en modernizarla, sino principalmente en hacerla apta para acoger al mayor número de personas. La nueva regla fue promulgada en 1884, mediante la constitución apostólica *Misericors Dei Filius*.

Los terciarios llegaron a sumar varios millones, llegando a extenderse el movimiento incluso fuera de la Iglesia católica. Con la propagación de la TOF el pontificado buscaba potenciar la imagen de fuerza y de empuje universalista de la gran fraternidad franciscana extendida por todo el mundo, aunque sólo fuera para responder a la aparición de la internacional marxista y a la lucha de clases. Con tal fin se promovió la celebración de grandes congresos, como el Congreso Nacional celebrado en Madrid en 1914, que tuvo una gran resonancia. Al mismo tiempo, surgió entre los terciarios franciscanos un interés por el apostolado social, en consonancia con la nueva visión de la vocación de la Tercera Orden defendida por León XIII y con el desarrollo de la doctrina social de la Iglesia a partir de la encíclica *Rerum novarum*. En diversos congresos los terciarios fueron elaborando un programa de acción social, que comenzaría en las fraternidades con una intensa formación cristiana y franciscana y una adecuada preparación en el ámbito de la doctrina social. Recibida esa formación, los terciarios pasarían a formar parte de asociaciones y organizaciones que promovieran soluciones concretas a los problemas sociales: asociaciones de profesionales, sindicatos cristianos, cooperativas, asociaciones juveniles, etc.

Pero no todo era positivo, se comenzaba a observar que la Regla de León XIII era de escaso contenido franciscano. Que muchas fraternidades se habían reducido a simples cofradías. La falta de vitalidad de las fraternidades se atribuía al gran número de terciarios admitidos sin mayores exigencias, a la falta de formación, la excesiva dependencia de los terciarios respecto de los religiosos, que funcionaban más como directores que como asistentes, a la falta de compromiso en el campo social.

Es verdad que los congresos, animados y sostenidos por León XIII, en los que se insiste acerca de la “concordia fraterna”, la “concordia de los espíritus”, sobre la

“unidad” ..., y se vuelve a tratar el tema de lo social como campo específico de la Tercera Orden. El papa León XIII recibe en audiencia a los delegados del Congreso del año 1900, acompañados por el cardenal Vives i Tutó, al que participan 17.000 terciarios venidos de todo el mundo, y les dice: “...es necesario que los terciarios sin tardanza se dediquen a obras de resurrección social y produzcan en la institución franciscana los frutos maravillosos que ésta encierra en su esencia y que la han hecho tan importante en la historia”.

Veremos ahora, cómo se vivió este momento de impulso de la Tercera Orden en Cataluña y cómo contribuyó la Tercera orden al movimiento cultural, catequético y asistencial de la Cataluña contemporánea a través de un video.

Francisco Javier Conejo, ofs

J. Benlliure: El pueblo acude a Francisco

EL SÍMBOL DE L'AMOR

(El Sagrat Cor de Jesús)

Ningú no hauria imaginat que un dia el Davie fos enterrat a l'abadia de Westminster, l'església més coneguda de Londres. El Davie només tenia deu anys quan va començar treballar dotze hores al dia en una fàbrica. Però el fet que aconseguís finalitzar la seva educació i esdevenir un metge és testimoni del seu increïble intel·lecte i esperit incansable.

Va sortir d'Anglaterra el 1840, i va anar a Àfrica com a metge-missioner. Va creuar els deserts, muntanyes i va veure selves que cap europeu havia vist. Pel camí, va trobar una creació de Déu impressionat. Els Africans la van anomenar "*Fum que tronava*", però el Davie la va anomenar **Cascades Victoria**. Pel 1859, havia creuat tot el continent i va tornar com a heroi nacional. El govern d'Anglaterra li va encomanar que fes de guia per una expedició al riu Zambezi.

Allà, un dia va veure els àrabs massacrant els esclaus africans. En aquell moment, el Davie no sabia que lluitaria tota la seva vida contra l'esclavitud dels africans. Va ser el primer metge en trobar la connexió entre la malària i els mosquits i es va avançar al seu temps quan va trobar la quinina com a remei per la malària.

Quan la malària estava desenfrenada, el govern britànic li va demanar que cuidés la seva salut primer i que tornés a Anglaterra. Però el Davie va refusar de deixar els seus estimats africans. Un anys més tard, va caure en la disenteria i la malària. Com que havia donat tota la quinina als altres, no tenia res per a ell.

La gent del poble va veure Dr. David Livingston de genolls, davant el seu llit, pregant mentre moria. Llavors, la gent va disseccionar el seu cos, va treure el seu cor i el va enterrar a Àfrica. Llavors, van portar el cadàver a cents de quilometres per entregar-lo a les autoritats britàniques. Tota Anglaterra va plorar la mort del gran missioner i el van enterrar a l'abadia de Westminster.

Avui, trobem el seu sepulcre a Londres i la seva estàtua a Edimburg. Però el seu cor es troba a Àfrica. El Davie que va viure en una tenda de campanya no hauria pensat mai que 380 milions d'africans avui creguessin en Jesucrist com a salvador.

Estimats germans en Jesucrist,

El cor és un símbol de l'amor. Tot i que és un òrgan físic, l'entendem com a conjunt d'emocions. En una època d'especialització, tenim tractaments especials per

cada part del cos. Parlem molt de la salut de la ment i també de la importància de tenir una mentalitat saludable. Al mateix temps, és necessari que cuidem la salut del cor.

A la santa bíblia, la paraula “cor” apareix més de mil vegades. En hebreu, “el cor” es refereix a una varietat de sentits. Es pot referir a la ment, a les emocions, a l'intel·lecte, a les relacions o a tot l'ésser humà. Com que entenem el “cor” com a símbol de l'amor, Déu també manifesta el seu amor incondicional i apassionat per a nosaltres a través del Sagrat Cor del seu Fill.

Durant la passió, Jesús ens va donar tot el que tenia. Ens va donar la seva voluntat, el seu vestit, la seva dignitat, el seu cos i la seva sang. Fins i tot ens va donar la seva mare. Però encara faltava una cosa. Era el seu cor. Quan una persona diu: “Et dono el meu cor”, vol dir: “T'estimo incondicionalment”. Així doncs, quan Jesús ens va donar el seu cor, ens va mostrar la profunditat i l'altura del seu amor per a nosaltres.

Jesús atresorava l'Església en seu cor. Quan un soldat va traspasar el seu cor, va sortir, “Sang i aigua”. Aquelles eren les últimes gotes de sang que Jesús tenia i hi havia aigua que encara no s'havia tornat sang. La sang simbolitza l'Eucaristia i l'aigua simbolitza el baptisme. Així doncs, l'Església va néixer del seu cor. I avui el Sagrat Cor de Jesús viu a l'Església en la forma de l'Eucaristia. L'Església, una vegada estava al cor de Jesús i ara el seu cor està en l'Església.

No és important que tinguem molts diners, fama, poder, moda, etc, sinó saber on és el nostre cor i seguir-lo. La història del David Livingstone ens mostra que el seu sepulcre a Londres i la seva estàtua a Edimburg no van portar moltes persones a la fe a Anglaterra. Però el seu cor a l'Àfrica ha portat milions de persones a creure en Jesús. La seva increïble història ens recorda que Déu és capaç de produir resultats utilitzant el nostre intel·lecte, dons i determinació. Però Déu pot fer coses increïbles si li oferim el nostre cor.

Germans,

Moltes vegades, tenim por d'estimar, perquè l'amor fereix els cors. Rumi, un poeta del sufisme del segle XIII, diu: *“Si l'amor trenca els cors, deixa que es trenqui el teu cor una vegada i una altra i una altra, perquè el teu cor estigui obert a estimar tothom”*. Només un cor traspasat pot estimar l'altre incondicionalment. Que rendim nosaltres mateixos i les nostres famílies al Sagrat Cor de Jesús i que el Sagrat Cor de Jesús allotgi en nosaltres i a les nostres famílies, perquè sempre visquem en aquest vincle d'amor. Amén.

Fra Arun Renald Stephen

“HAURÍEM DE DESPULLAR-NOS DE TANTA XERRAMECA”

Entrevista al filòsof, autor del llibre 'Humà, més humà' (Quaderns Crema)

Josep Maria Esquirol (1963) és un dels filòsofs catalans més llegits. Ara acaba de publicar l'obra *Humà, més humà* (Quaderns Crema), després del molt premiat *La resistència íntima* i *La penúltima bondat*. Esquirol també forma part d'**Aporia**, que lliga la filosofia amb

la psiquiatria, i és professor de Filosofia Contemporània a la **Universitat de Barcelona**. Viu a Sant Joan de Mediona des del 2003, aviat farà vint anys. És un habitant més de la Catalunya Ciutat. VilaWeb va entrevistar el senyor Esquirol via Zoom fa dos dies per parlar del seu darrer llibre, però també d'**Aporia**, les seves influències i els seus orígens.

—**A què es dedicava la vostra mare?**

—La meua mare feia les feines de casa i ajudava el meu pare. El meu pare tenia una carnisseria. Quan jo era molt petit, teníem ramat de bous. El meu avi era pastor, el meu pare venia carn. Tot això, a Sant Joan de Mediona. És al final del Penedès, quan ja comença a haver-hi una mica de muntanya, i enllaça amb l'Anoia.

—**D'on us ve la filosofia?**

—Filòsofs ho som tots. La filosofia no és altra cosa que la saviesa, que el pensament. I tots pensem. Hi ha persones sàvies i reflexives que no han estudiat res, i persones que tenen molts títols però una enorme confusió. Responent ja més concretament a la pregunta, a mi em va passar el que acostuma a passar: quan es té un bon professor de Filosofia al batxillerat et quedes mig tocat i amb la invitació a seguir aquest camí. Jo en vaig tenir un de bo al BUP, a Capellades, i un de bo al COU, a l'institut Pere Vives d'Igualada. El seu testimoni personal em va arribar molt, tot i que m'anaven molt bé les matemàtiques i volia fer física. Em va marcar. El professor de COU es deia Àngel. I ho va ser: va ser un missatge.

—**Formeu part d'Aporia, que lliga filosofia i psiquiatria. Quin és el lligam?**

—Per sintetitzar diré que això que faig jo és una mena d'antropologia filosòfica. Un esforç per comprendre la situació humana fonamental; una proposta filosòfica sobre la condició humana. I des de fa uns quants anys, anem constatant que aquesta mena de filosofia que fem resulta suggestiva i beneficiosa per a l'àmbit mèdic. En particular, per a la psiquiatria. Ara ja tenim projectes amb finançament públic i convenis entre la

universitat i institucions sanitàries, com ara la Fundació Hospitalària Pere Clavé, que van en aquesta línia de relació entre filosofia i la salut mental.

—I com els ajuda, als metges?

—En la proposta filosòfica que desenvolupo hi ha una articulació de conceptes i de paraules com ara “intempèrie”, “bondat”, “generació” (de crear), “ajuntament” (de juntura), “indiferència”, “respecte”... Aquesta articulació ajuda a entendre’ns millor a nosaltres mateixos, aquí, sobre la terra, sota el sol, en un cert sentit, a la intempèrie, i en la necessitat de fer el gest d’empara, de reunió, de casament. Comprendre millor la situació deu fer que des del punt de vista mèdic es puguin reforçar certs consells o certes orientacions que, per exemple, hom pot donar a una persona deprimida. És en aquest sentit que entenc que una filosofia pot ser més beneficiosa que d’altres a l’hora d’orientar la pràctica assistencial. Anomeno aquesta proposta “filosofia de la proximitat” i així com comença a tenir el seu ressò en el món mèdic, espero que també en tingui aviat en el pedagògic.

—Per què us heu interessat en la filosofia contemporània, i no en els clàssics?

—Va com va. Et submergeixes en el món dels llibres, i vas fent amistats, amb lectures que et resulten molt colpidores. Els autors que més m’han interpellat i més m’han influït són contemporanis, sobretot dos: Emmanuel Lévinas i Jan Patočka, deixeble de Husserl i de Heidegger que va viure a Praga. A Txecoslovàquia, va muntar un moviment de resistència als anys setanta: Carta 77, de defensa dels drets humans. Alguns dels personatges rellevants en la transició cap a la democràcia es van formar amb ell. I en particular, Václav Havel. El pensament no és qüestió de quatre discussions academicistes. El millor pensament també acostuma a tenir fecunditat política i social.

—En el llibre *Humà, més humà* (Quaderns Crema) defugiu precisament de les discussions academicistes. I de l’excés d’intel·lectualisme. Per exemple, l’error de buscar sempre la novetat. El pensament, la idea nova. Dieu no, el fet important és la repetició.

—Per mi, sí. De vegades hi ha coses noves molt valuoses. No ho negaré pas. Ara bé, com que vivim en una època de retòrica excessiva sobre el tema de la innovació, crec que és sensat posar-hi contrapès. I mostrar que hi ha repeticions que són molt necessàries. I que repetir no vol dir ser sempre al mateix lloc. Vol dir aprofundir una vegada, i una altra, i una altra en les coses de més interès existencial i sobre les quals no hi haurà mai un domini, sinó, en el millor dels casos, una aproximació constant.

—Parleu de la idea de des explicar.

—Quan dic això, penso en la proliferació de discursos sobre l'humà que hi ha hagut les últimes dècades en el món acadèmic. Hi ha un pilot de disciplines sociològiques, de ciència política, d'antropologia cultural, etc., que en parlen. I la paradoxa és aquesta: no hi havia hagut mai tanta producció acadèmica sobre l'humà, i no ens hem entès mai menys que ara. Potser hauríem de retrocedir una mica, aturar tanta verbotat, despullar-nos de tanta xerrameca i, més lleugers d'equipatge, concentrar-nos un altre cop en l'essencial. Tornar a pensar en el més profund. I fer-ho de manera austera.

—L'entrada dels robots i les màquines explica aquesta obsessió per allò que és humà? Ni que sigui per comparar, o contraposar, màquina i humà?

—Els robots, i això que s'anomena intel·ligència artificial, és quelcom espectacular i, certament, influeix en la imatge que, actualment, nosaltres ens fem de nosaltres mateixos. Ara, aquí hi ha molta confusió.

—Per exemple?

—Per exemple, es pot parlar d'Intel·ligència Artificial? Crec que no. Dóna peu a confusió. La intel·ligència aquí s'identifica amb la informatització, la computació, l'emmagatzematge de dades i d'operacions. Un programa informàtic guanya una partida d'escacs al campió del món. Admirable. No té secret, però és admirable. Però això és intel·ligència? Crec que no. La intel·ligència no és tan sols ni principalment operació, com ara dos i dos igual a quatre. La intel·ligència no és computació i prou. La intel·ligència és una mena de claredat inexplicable i una mena de calidesa encara més inexplicable. Una persona sàvia és a la vegada una persona càlida. La claredat i la calidesa són metàfores adients d'això que anomenem el més específicament humà. Això no té res a veure amb el programa dels escacs, que no participa ni participarà d'aquesta claredat, ni d'aquesta calidesa. Per això les imatges que sobresurten de l'humà tenen a veure amb el cor. Alguns pensadors han parlat de la intel·ligència cordial. Intel·ligència del cor.

—Teniu un capítol dedicat als noms propis. Josep Maria, Clara, Miquel.

—La importància no rau en el nom. Vull fer veure que el nom és una pista, un fil que ens duu cap al més important. I què és el més important? Cadascú. Cada algú. Cada persona. Tot i que utilitzem termes abstractes que es reuneixen en conjunts – humanitat, gènere humà, població, ciutadania, societat...– continua essent el cas que el més real i vertader és el més concret, és a dir, l'Andreu, el Josep, la Clara, la Maria... No fos cas que ho oblidéssim. Totes les abstraccions es construeixen a partir d'aquestes realitats concretes, i en són deutores. Vet aquí, doncs: el nom propi és la millor manera d'acostar-se al més real; el nom és la millor pista, l'índici més revelador del concret.

—El llibre l'organitzeu per capítols que semblen el començament d'una conversa: “Com et dius?”, “D'on vens?”

—En tota la proposta filosòfica que vaig articulant faig l'opció molt intencionada de fer servir llenguatge col·loquial. No és una concessió de cara a la divulgació. Ho faig perquè el llenguatge col·loquial és el més ric. Això no significa que també pugui emprar, algunes vegades, paraules més tècniques, més acadèmiques. Però miro de no abusar-ne. Aquesta vegada he vist que posar preguntes que formen part de la vida quotidiana (“com et dius?”, “d'on vens?") pot ser una bona porta d'entrada cap a temes molt nuclears. Són qüestions col·loquials que, de manera inesperada i sorprenent, et duen cap a les qüestions filosòfiques més fondes.

—Viviu a Sant Joan de Mediona. Treballeu a la Universitat de Barcelona. Sou la Catalunya Ciutat.

—Sí que la veig, aquesta idea, la de no fer una contraposició entre la ciutat i el camp, entre la vida urbana i la vida rural. Sobretot, perquè el país està força ben connectat. Pots viure en un poble i tenir una relació intensa amb la ciutat. Jo mateix dono classes a la universitat, però, per a la vida d'estudi, un lloc més oxigenat i tranquil m'ajuda. Catalunya és com una ciutat ampla, amb zones més denses i d'altres més esponjades; unes més ràpides, i unes altres un pèl més lentes... La diferència ajuda a enriquir la vida, i que Catalunya sigui un país de diferències és una sort. Som afortunats de poder viure-hi.

—Res més a afegir?

—Que no publico gaire, i quan ho faig miro que hi hagi maduresa i que sigui ben escrit. Ara m'interessa compartir el fruit d'aquesta escriptura. Amb aquest tipus d'entrevista, més que la promoció d'un llibre, vull compartir un camí de pensament, que és un camí de vida.

ROMIATGE A MONTSERRAT

20 – juny - 2021

Programa

- ✚ 9:30 Punt de trobada (Pl. Sta. Maria)
- ✚ 10:00 Acollida, monjo de Montserrat.
- ✚ 11:00 Activitat – Reflexió. (Pl. Sta Maria)
- ✚ 12:15 Cambril (Capella St. Miquel)
- ✚ 13:00 Eucaristia Basílica.
- ✚ 14:00 Dinar
- ✚ 16:00 Pujada al monument de sant Francesc
- ✚ **TOTHOM HA D'INSCRIURE'S PER MESURES DE SEGURETAT**

Agenda

(D'acord amb les dades facilitades per les Fraternitats)

Dimarts 8 de juny, -Hora: a les 8 de la tarda

-Lloc: Espaiosa església dels germans Conventuals, Bertran 14. Barcelona
-EUCARISTIA D'ACCIÓ DE GRÀCIES, PRESENCIAL, presidida i animada pels germans Conventuals, concelebrada.

Diumenge 13 de juny, 9h Reunió de fraternitat a Pompeia .

Diagonal 450, Barcelona.

SANT ANTONI DE PADUA. La fraternitat de Sant Antoni del carrer Santaló 80 de Barcelona, com és tradicional celebra la festivitat a les 13h. Es farà durant la Missa la benedicció de panets i s'han repartirà un per feligrès al final de la Missa, entre les celebracions podran comprar-se panets beneïts al claustre. Els fons recollits es destinaran a l'obra social. Tothom hi és convidat.

Dijous 17 de juny, 20h. "Rembrandt", per Miquel Oliveras, al Santuari de Pompeia, Diagonal 450, Barcelona. En format presencial si la situació sanitària ho permet, i virtual. Per a seguir en format virtual, cal inscripció prèvia a: conselldeiaics@caputxins.cat

Diumenge 20 de juny, ROMIATGE A MONTSERRAT

Dissabte 26 de juny, Formació Provincial, s'avisarà oportunament la forma de concessió.

Diumenge 27 de juny, 4art. diumenge.

Redacció:

O.F.S. Provincial de Catalunya,
Diagonal 450, 08006 - Barcelona,
Tel 635612431
ofmcatalunya@outlook.es